

KERKENBELEIDSPLAN GEMEENTE INGELMUNSTER

Traditie met TOEKOMST

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Parochiekerk Sint-Amandus

Mei 2025

Auteurs:

Frank Benoit, hoofd Technische Dienst gemeente Ingelmunster

Dominik Ronse, Algemeen Directeur gemeente Ingelmunster

Ludwig Dubaere, Pastoor

Stijn Vanneste, Voorzitter Kerkfabriek Sint-Amandus

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	2
INLEIDING.....	3
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	4
2. FICHE PER KERKGEBOUW	5
2.1. Parochiekerk Sint-Amandus in Ingelmunster	5
2.1.1. Identificatie	6
2.1.2. Beschrijving	7
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	18
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	19
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	20
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	20
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	21
BESLUIT	22

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Ingelmunster:

- Sint-Amanduskerk, Oostrozebekestraat 2 (Marktpllein), 8770 Ingelmunster

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Ingelmunster, de parochie/Pastorale Eenheid Sint-Amandus Ingelmunster en de Kerkfabriek Sint-Amandus Ingelmunster en goedgekeurd:

- door de bisschop van Bisdom Brugge op datum
- door de gemeenteraad van de gemeente Ingelmunster op datum

‘één gemeente, één kerkfabriek, één kerk’

Na heel wat voorbereiding en overleg in de periode 2011-2015 zijn in 2015 finaal de 2 historische parochies van Ingelmunster Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen en Sint-Amandus samengesmolten tot 1 parochie Sint-Amandus. Daarbij werd ook het kerkgebouw Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen onttrokken aan de eredienst waardoor de Sint-Amandus kerk de enige overblijvende kerk te Ingelmunster werd.

Een pastoraal plan werd opgemaakt in 2024 en goedgekeurd door het vicariaat van de parochies, en eveneens in 2024 werd de Sint-Amandus kerk door het bisdom aangeduid als hoofdkerk.

Dit alles betekent dat de Sint-Amandus kerk ten volle ingezet en gebruikt wordt als enige parochiekerk te Ingelmunster, met volle financiële en technische ondersteuning van de gemeente Ingelmunster als eigenaar en beheerd door de kerkfabriek. Daarnaast wordt de kerk steeds meer ingezet voor passende socio-culturele activiteiten zodat haar architecturale waarde en centrale ligging maximaal gevaloriseerd kan worden ten bate van de inwoners van Ingelmunster en omstreken, zolang niet in strijd met de geest van de katholieke religieuze geloofsbeleving.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUW

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

- Sint-Amanduskerk, Oostrozebekestraat 2 (Marktplein), 8770 Ingelmunster

2.1. Parochiekerk Sint-Amandus in Ingelmunster

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Parochiekerk Sint-Amandus

Geografische ligging

- Oostrozebekestraat 2 (Marktpllein) te 8770 Ingelmunster
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat Roeselare-Izegem
- Parochie/Pastorale Eenheid: Sint-Amandus Ingelmunster

Eigenaar: Gemeente Ingelmunster

Bescherming(en)/vastgesteld

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed [Parochiekerk Sint-Amandus](#)
Deze vaststelling is geldig sinds 14-05-2024
- is aangeduid als beschermd monument [Parochiekerk Sint-Amandus en omgeving](#)
Deze bescherming is geldig sinds 20-11-2001
- omvat de aanduiding als beschermd monument [Parochiekerk Sint-Amandus: toren](#)
Deze bescherming is geldig sinds 14-10-1975

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De Sint-Amandskerk is een georiënteerd bedehuis dat naar het westen uitkijkt op het marktplein, dat in 2012 heraangelegd werd.

Tot in 2012 was de kerk omringd door een plantsoen op de plaats van het in 1887 opgeruimd kerkhof, met aan de noordkant de neogotische "Kapel Onze-Lieve-Vrouw van Smarten" uit 1886 en zeven kapelletjes uit 1919-1920 met een voorstelling van de Zeven Smarten van Maria. Ten noordwesten bevonden zich een Heilig Hartbeeld uit 1925 en een oorlogsmonument voor de militaire slachtoffers van beide Wereldoorlogen daterend uit 1919 naar ontwerp van M. Vander Meeren uit Tielt.

Bij de herinrichting in 2012 kregen de 7 kapelletjes een nieuwe plaats in één lijn langs de noordgevel van de kerk. Aan de noordgevel werd ook de witstenen gedenkplaat uit 1948 ingemetsd. Deze herinnert aan de historische gebeurtenis "Brigandszondag" in 1798. Op de noordgevel bevindt zich eveneens een 19de-eeuws Christusbeeld op een houten kruis onder luifel. Ook het Heilig Hartbeeld staat nu prominent aan de noordoostzijde tegenover de ingang van het gemeentehuis. Tenslotte werd het oorlogsmonument verplaatst naar de zuidoostkant en sluit nu aan bij het park van het Kasteel de Plotho-de Montblanc. Op deze manier kon voor het monument ook een voldoende grote herdenkingsruimte ingericht worden. In dezelfde omgeving staat ook het witstenen monument dat herinnert aan Brigandszondag en Ingelmunster - Brigandsgemeente. In de noordwestgevel is een huldesteen uit 1964 ingemetsd voor de Ingelmunsterse missionarissen die in die tijd het leven lieten in China en Congo. Op de noordwestgevel prijkt het wapenschild van de grafelijke familie de Montblanc en een jaarsteen met het jaartal 1739.

De Sint-Amandskerk is een classicistische, pseudo-basilicale kerk die dateert uit twee bouwfases waarbij een oudere kerk vervangen werd. Oorspronkelijk stond op dezelfde plaats een driebeukige hallenkerk uit de 15de of 16de eeuw die in 1583 hersteld werd na de verwoesting door brand tijdens de zogenaamde "slag van Ingelmunster" in 1580.

Historiek

In de tweede helft van de 17de eeuw laat pastoor T. Boote (1669-1691) het nog deels bewaarde meubilair uit de vorige kerk grotendeels vernieuwen. In 1669 laat hij ook een relikwie van de Heilige Justinus overbrengen en sticht hij de Broederschap van Onze-Lieve-Vrouw der Zeven Weeën. Een afbeelding van de vroegere kerk is terug te vinden op de disbank uit 1677 die nu nog aanwezig is achteraan in de huidige kerk.

De vroegere kerk staat ook op plan en uit 1726. Deze werden getekend door J. Verhuyc in verband met een voor de Raad van Vlaanderen gevoerd conflict tussen het bisdom Doornik en de baronie van Ingelmunster over de bouwvalligheid van de toren. Deze plannen tonen een driebeukige hallenkerk met polygonale kruisingstoren.

1739 (zie jaarsteen op de noordwestgevel)

In dit jaar wordt de huidige westtoren gebouwd, als een vrijstaande of tegen de bestaande oude hallenkerk aangebouwde toren ter vervanging van de bouwvallige kruisingstoren van deze vroegere kerk.

1779

De baronie dringt aan op de bouw van een nieuwe, grotere kerk. Het bisdom Doornik stelt aanvankelijk voor om de bestaande hallenkerk te vergroten met een kruisbeuk, maar gaat uiteindelijk akkoord met de bouw van een nieuwe kerk, mits behoud van de toren van 1739 en hergebruik van materialen. Het aanvankelijke plan van bouwmeester S. Steyt van het bisdom Doornik om de nieuwe kerk naast de toren te bouwen wordt vervangen door dat van bouwmeester Mormal, waarbij de toren in de kerk werd ingebouwd als westtoren.

1780-1783

In deze jaren gebeurt de realisatie van het erg sobere schip en koor.

1876

De vloeren in portaal en schip worden herlegd.

1890

Architect G. Hoste uit Tielt ontwerpt plannen om de kerk uit te breiden en de toren met twee verdiepingen en een opengewerkte spits te verhogen. Deze plannen worden evenwel niet uitgevoerd.

Circa 1900

De kerk wordt herschilderd in een eclectische stijl.

1905

De glasramen van het schip worden hernieuwd.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog

De nieuwe glasramen van het schip lopen ernstige beschadiging op.

1948-1949

De kerk wordt in egaal wit herschilderd.

1979-1980

De firma Vandekerckhove uit Ingelmunster staat in voor de uitbreiding van de sacristie.

1980

Het interieur wordt herschilderd. Dit gaat gepaard met het verplaatsen van de preekstoel en het wegnemen van het klankbord.

1995-1997

Er gebeuren instandhoudingswerken aan de gordelboog boven het koor en aan de kaspanten naar een ontwerp van de architecten L. Van Hooreweder uit Lendelede en E. Verbrugghe uit Ingelmunster.

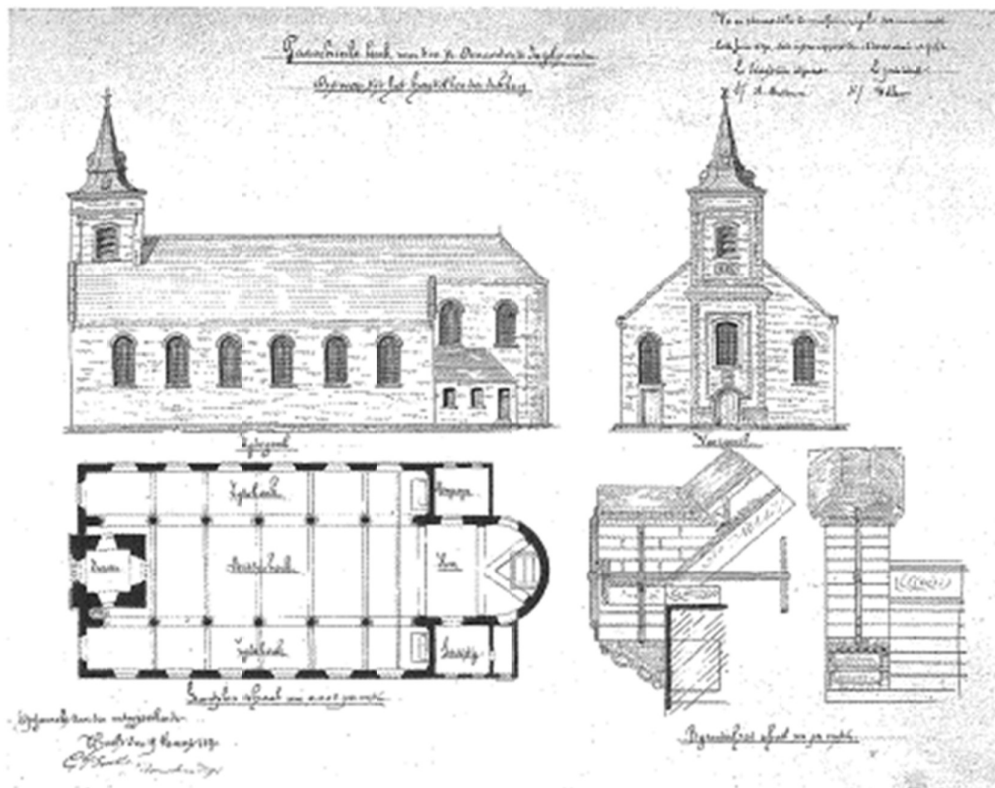
De restauratie van de toren wordt gepland voor 2002.

Plan en bouwwijze

De plattegrond van de kerk toont een driebeukig schip van zeven traveeën met een gedeeltelijk ingebouwde westtoren, een koor dat bestaat uit één rechte travee met halfronde sluiting, een zogenaamde "Baronie" (zijnde de kapel van waaruit de grafelijke familie de mis kon volgen en die nu winterkapel geworden is) en een sacristie met recente oostwaartse uitbouw.

De kerk is opgetrokken in verankerde, donkerrode baksteenbouw met gebruik van arduin voor de kroonlijsten, aandaken en schouderstukken en met Balemse steen voor de sokkel, de hoekkettingen en de omlijstingen van het portaal en de vensters van de toren. De bedaking is in leien. Ze bestaat uit een breed zadeldak op houten gootlijst voor het schip,

doorgetrokken over het smallere koor op geprofileerde klossen. De sacristie en de zogenaamde "Baronie" zitten onder afgewolfde zadeldaken. De westgevel benadrukt de ingebouwde, licht vooruitspringende, vierkante laatbarokke toren. Deze toren was tot 1970 en de sloop van de huizenrijen het meest bepalend element in de as van de straat. Binnenin zijn sporen van de voor 1780 vrijstaande opstelling van de toren, met in de noord- en zuidzijde blinde vensters en een geleding identiek aan de westgevel en ten oosten een glasraam dat werd behouden. De toren bevat twee ongelijke geledingen, samen goed voor drie verdiepingen, met horizontaliserende kroon- en kordonlijsten, een zeshoekige, ingesnoerde naaldspits bedekt met leien en met geschrante dakkapelletjes.

126. INGELMUNSTER. Markt. Parochiekerk St.-Amandus. Opstanden en plattegrond n.o.v. architect G. Hoste (1890).

Het laatgotisch portaal, vermoedelijk hergebruikt uit de vroegere hallenkerk, kent een geprofileerde omlijsting, een driuplijst met hogel, oplopend in het wapenschild van de familie de Plotho. In het portaal bevindt zich een houten vleugel deur met de jaartallen "1628" en "1678", respectievelijk op het handvat en de middenstijl.

Boven het portaal is er een steekboogvenster met ijzeren roede verdeling op afzaat, in een geriemde omlijsting met driuplijst, gevat in een omlopende kordonlijst vanaf de driuplijst van het portaal.

De tweede geleding vormt de eigenlijke klokkenverdieping, met in de vier zijden getoogde galmgaten in de geriemde omlijsting, eveneens gevat in een omlopende kordonlijst. Aan de westzijde onder het galmgat is er een natuurstenen jaarsteen "1739" in zwart geschilderde

cijfers. Aan de oostzijde en deels ingebouwd door het kerkdak is er een borstwering met vier torenuurwerken.

De sobere en in verhouding tot de toren te hoge flankerende zijgevels zijn opengewerkt door middel van

grote rondboogvensters met ijzeren harnas en oculi in de geveltop. Link is er een bijkomend rechthoekig,

zogenaamd vrouwenportaal uit circa 1876 in een arduinen omlijsting en een roepsteen voor de rechter zijgevel. In de lange zijgevels en het koor vindt men hetzelfde venstertype. Het centrale koorvenster was voor 1899 blind. Het koor wordt voorts geritmeerd door middel van lisenen en een overhoekse baksteenfries onder de borstwering.

In de sacristie en de zogenaamde "Baronie" zitten getraliede rechthoekige vensters in een arduinen omlijsting. In de oostelijke muur van de "Baronie" zit een rechthoekige deur in een witstenen omlijsting met een geprofileerd middenkalf en een bovenlicht met decoratief smeedwerk. In de noordmuur zit een

grafsteen met een alliantiewapen en inscriptie "D.O.M. ici repose haute t puissante Dame Marie Louise Baronne de Plotho d'Ingelmunster et du Saint empire romain epouse de messire Pierre Philippe de Cassina comte de Wonsheim baron de Roulers (...) decedée à Tournay le 6 may 1790 agée de 73 ans (...)".

Interieur

In het vlak overzolderd portaal is er een 18de eeuws wenteltrapje naar het doksaal aan de zuidzijde van de toren en een korfboogpoortje in een geriemde zwart geschilderde omlijsting aan de noordzijde. Het interieur van de toren vertoont een stergebinte. Verder is het kerkinterieur bepleisterd, typisch voor het classicisme van de late 18de eeuw, volgens een strenge ordonnantie en met spaarzame stucornamentatie.

In de kerk vind je rondbogige scheibogen op hoge Toscaanse zuilen met, in de middenbeuk, een omlopend hoofdgestel, gekornist door middel van gecanneleerde imposten met dropmotief die de gordelbogen van de verankerde overwelling opvangen. Deze bestaat uit een reeks Boheemse kappen op een rechthoekige plattegrond. In de zijbeuken heb je 'eigenlijke' Boheemse kappen en gordelbogen op dezelfde imposten. Je vindt er lijsten en een centraal rozetmotief op het binnenwelfvlak van de schei- en gordelbogen. De koorpartij is meer uitgewerkt, geritmeerd door middel van pilasters met aansluitende gordelbogen en analoge ribben van het straalgewelf. De geprofileerde vensteromlijstingen in het koor zijn verbonden door festoenen. De sacristie en de zogenaamde "Baronie" zijn overkluisd door middel van Boheemse kappen met centraal bloemvormig stucwerk en korfbogige gordelbogen.

Meubilair

In een nis in de noordbeuk is er een 18de-eeuws beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Smarten. Het hoofdaltaar, uit het vierde kwart van de 18de eeuw of het eerste kwart van de 19de eeuw, bezit een tabernakel met afbeelding van een hostiedragende kelk in houtsnijwerk omgeven door gemarmerde en deels vergulde zuiltjes met een ionisch kapiteel. Een marmeren altaartafel draagt een afbeelding in houtsnijwerk van het Lam op het Kruis. De zijaltaren dateren uit het vierde kwart van de 18de eeuw of het eerste kwart van de 19de eeuw. Het zijn portiekaltaren, gemarmerd en met gedeeltelijk verguld hout en marmer. Aan de noordzijde, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw, is er een schilderij en buste

van de Heilige Jozef. Aan de zuidzijde, toegewijd aan de Heilige Amandus, een schilderij met buste van een niet-geïdentificeerde heilige. De koorbanken uit het vierde kwart van de 18de eeuw zijn sober. De disbank of kerkmeestersbank met jaartal "1677" werd geschonken door pastoor T. Boote. Er zijn ook nog alliantiewapens van de grafelijke familie de Plotho en een voorstelling van de werken van barmhartigheid en de deugden van de Jacobs ladder. De lambrisering uit het midden 18de eeuw is bewaard gebleven, met in de noordbeuk een eveneens uit de 18de eeuw bewaard gebleven kruiswegtafereel van de doornenkroning. In het koor is de lambrisering soberder. Ze stamt uit het vierde kwart van de 18de eeuw met bustes van de vier westerse kerkvaders en christelijke symbolen. In de noordwand bevindt zich een relikwie van de Heilige Justinus in een rondboognis met een opendraaiend paneel met raampje als verbinding met de zogenaamde "Baronie". De communiebank uit 1684 is deels bewaard en bevat bustes van heiligen. Deze communiebank is ook geschonken door pastoor T. Boote, net als de preekstoel uit het vierde kwart van de 17de eeuw. In de noord- en de zuidbeuk zijn er respectievelijk twee en drie midden 18de eeuwse biechtstoelen. Het orgel is uit 1906 en gebouwd naar een ontwerp van P. Schyven en Zoon uit Brussel. De marmeren doopvont achteraan dateert uit het midden van de 18de eeuw. De marmeren doopvont vooraan is afkomstig van de in 1978 verdwenen Stuiverkapel in Izegem.

Luidklok 't Schelleke

Sinds enige tijd is het vermaarde 'Schelleke' terug naar zijn roots. Het kleine klokje werd in de jaren vijftig door de moederkerk Sint-Amandus geschonken aan de toen nieuw opgerichte parochie en kerk toegewijd aan Onze Lieve Vrouw Onbevlekt ontvangen. Zovele jaren gaf het daar de tijd aan en werd het Angelus geluid bij morgen, middag en avond. Dat kleine dappere klokje overleefde tijdens de twee wereldoorlogen telkens de grote broers. De kleinste is dus ook de oudste klok. Op het Schelleke staat immers het jaartal 1875 vermeld. Wat ook nog vermeld staat op de klok zijn wellicht de namen van de klokkengieterij of van de schenkers.

De naam van 't Schelleke' verwijst naar de eerder schelle klank van de klok die ongeveer 120 kilogram weegt. Vandaag prijkt ze fier achteraan in de Sint-Amandskerk, opgehangen in een daartoe speciaal vervaardigde klokstoel.

Eertijds werd deze klok gebruikt om wat men in de volkstaal noemde 'het inluiden'. Nadat de grote klokken hun werk hadden gedaan, werd enkele minuten vóór de aanvang van de zondagsmis het kleine klokje geluid. Zo wist de bevolking dat de dienst weldra zou aanvangen en het tijd was om zich naar de kerk te begeven. Dit gebruik had vooral ook te maken met het feit dat vele mensen geen uurwerk hadden. Het klokje klepte ook tijdens de eucharistie bij de consecratie. Zo werden voorbijgangers en omwonenden herinnerd aan de gedachtenis van de Heer.

De 3 grote dienstdoende luidklokken zijn toegewijd aan respectievelijk aan O.L. Vrouwe van Smarten, St.Amandus en de H. Justinus (klokkengieterij Michiels – Doornik). Samen hebben ze een gewicht van ca. 4400 kg.

Glasramen

Er zijn drie glasramen bewaard uit het vierde kwart van de 19de eeuw. Boven het hoofdaltaar bevindt zich een glasraam uit 1898 naar ontwerp van J. Dobbelaere uit Brugge met wapenschild van de familie de Plotho en een voorstelling van Golgotha. Boven het doksaal is het glasraam een schenking van de familie de Brabant met voorstelling van Sint-

Cecilia. En tenslotte, aan de noordwestelijke zijde, is er een tweede schenking van juffrouw Melanie De Jaegher met voorstelling van de Heilige Melanie.

Voorts zijn de glasramen uit 1980 naar een ontwerp van het huis De Lodder uit Brugge met voorstelling van de apostelen, Maria en Paulus.

Algemeen

De cultuurhistorische waarde van de parochiekerk Sint-Amandus wordt als volgt beschreven in het beschermingsbesluit van 20 november 2001:

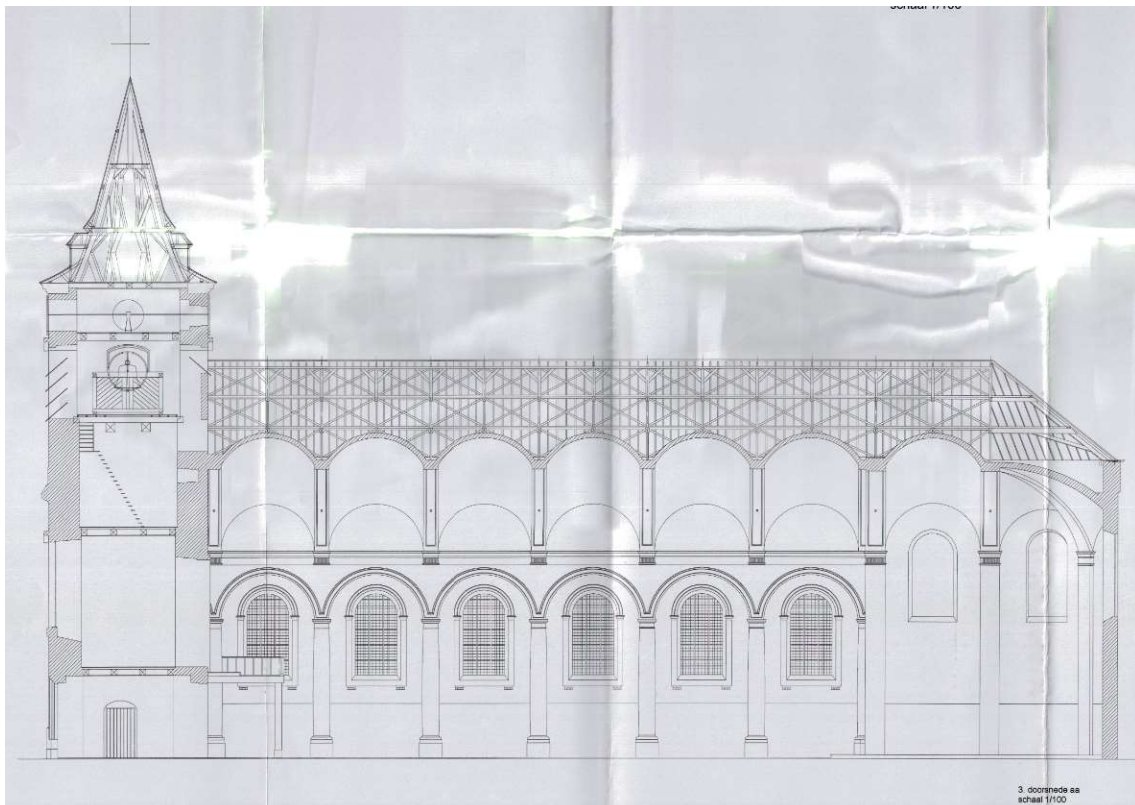
“De artistieke waarde ligt in het gegeven dat we met de parochiekerk Sint-Amandus te maken hebben met een bedehuis met een bepleisterd interieur met strenge ordonnantie en spaarzame stucornamentatie, typisch voor de late 18de eeuw. Voorts deels uit de oude kerk afkomstige laat 17de eeuwse meubilairelementen als lambrisering, disbank, preek- en biechtstoelen en altaren. De artistieke waarde ligt tevens vervat in het vlottende erfgoed. De historische, i.c. architectuurhistorische waarde is het gevolg van de gaaf bewaarde classicistische pseudo-basilicale kerk. Deze kwam tot stand in twee bouwfases, de laatbarokke toren van 1739 en het erg sobere schip en koor van 1780-1783. De zogenaamde ‘Baronie’ als pendant van de sacristie wijst op de verwevenheid van kerk- en kasteelgeschiedenis. Ook de kapellen en het oorlogsmonument zijn historisch verbonden met de kerkomgeving.

De socio-culturele waarde ligt in het feit dat de parochiekerk Sint-Amandus een beeld- en structuurbepalend element is in de kleine dorpskom van Ingelmunster.”

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- oppervlakte in m²: ca. 1120 m²
- de vrije hoogte in het centrale gedeelte is ca. 16m, in de zijbeuken ca. 10m
- aantal zitplaatsen: 260 tot 360

Voorzieningen

Sanitair	In de sacristie zijn sanitaire voorzieningen
Verwarming	Decentrale putconvectoren MAHR 2018
Verlichting	LED-armaturen – relighting 2022
Keukenvoorzieningen	enkel spoelbak
Audiosysteem	Aanwezig en functioneel
Beeldscherm(en)	Enkel een projectiedoek
Rolstoeltoegankelijkheid	De hoofdtoegang tot de kerk is voorzien van een hellend vlak. Koorgedeelte en sacristie kunnen met een mobiel hellend vlak toegankelijk worden gemaakt
Diefstal- en brandbeveiliging	Op het gebouw werden aan de buitenzijde camera's aangebracht die de onmiddellijke omgeving van de kerk en marktplein in beeld brengen.
Bliksembeveiliging	Is aanwezig (Heleblitz) en wordt systematisch onderhouden, en recent aangepast volgens actuele wetgeving
Gsm-operatoren	nvt

Biodiversiteit (optioneel als er geen dieren aanwezig zijn)

In de toren is een uilenbak aanwezig, het is onduidelijk welke populatie hier al dan niet aanwezig is.

Bouwfysische toestand
Monumentenwacht

Het laatste onderzoeksrapport van Monumentenwacht werd opgemaakt in 2024. Hieronder de korte samenvatting.

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal:

bouwfysische toestand	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële slaat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog – Acuut Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genommerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen,...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand	Goed
onderhoud	Redelijk
risico op gevolgschade	Weinig
toegankelijkheid	Goed
toelichting	Het binnenschilderwerk is vervuld.

DAK

bouwfysische toestand	Goed
onderhoud	Goed
risico op gevolgschade	Weinig
toelichting	

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand	Goed
onderhoud	Redelijk
risico op gevolgschade	Redelijk
toelichting	Er zijn twee ingedeukte afvoeren die verstoppingen kunnen veroorzaken.

Uitgevoerde restauratiewerken

Sinds begin jaren 2000 heeft het gemeentebestuur aanzienlijk geïnvesteerd in de opwaardering van de Sint-Amanskerk, de enige resterende parochiekerk van Ingelmunster.

In 2004 werd de geklasseerde toren gerestaureerd voor een totaalbedrag van 314.593,80 euro. Deze werken, waarvoor een restauratiepremie werd bekomen, hadden enkel betrekking op de toren.

De werken hadden betrekking op de restauratie van:

- Houtstructuren;
- Dakschrijnwerk;
- Houten vloeren;
- Houten deuren, hang en sluitwerk;
- Houten trappen;
- Dakbedekking;
- Schilderwerken;
- Parament;
- Wapenschild;

In 2010 werd het geklasseerde schip gerestaureerd voor een totaalbedrag van 573.047,44 euro. Deze werken, waarvoor een restauratiepremie werd bekomen, hadden betrekking op:

- Uitslijpen van bestaande voegen en restauratie van de muren;
- Vervangen van bakgoten;
- Vervangen van de bestaande dakbedekking (natuurleien);
- Waar nodig rotte delen van de dakconstructie vervangen door nieuwe kepers;
- Restauratie van ijzerwerk;
- Schilderen van buitenschijnwerk en ijzerwerk.

In 2018 werd de verwarming van de kerk vernieuwd. De vroegere installatie werd reeds eerder afgebroken in het kader van de omgevingswerken aan het marktplein. In de tussenperiode werd een stookinstallatie gehuurd. De werken voor het vernieuwen van de verwarming omvatten het plaatsen van decentrale ventilo putconvectoren die gevoed worden met warm water uit de centrale stookplaats op gas. De aanleg van de leidingen en inrichting van de stookplaats maakten eveneens deel uit van dit dossier. Het totaalbedrag van de uitgevoerde werken bedraagt 363.903,00 euro.

In 2019, in afstemming met de werken aan de verwarming, werd het oude altaarpodium verwijderd en vervangen door een nieuw altaarpodium met tapijt. De kostprijs van deze werken bedraagt 27.275,54 euro.

In 2020 werd de elektrische installatie in de kerk aangepast en vernieuwd, werden buitenschilderwerken uitgevoerd en werden de kapelletjes en de pietakapel op het marktplein hersteld. In totaal voor 9711,54 euro.

In 2021 werd de inkomdeur geschilderd en werd de grafsteen die werd gevonden bij de werken aan de verwarming gerestaureerd. In totaal voor 4.419,80 euro.

In 2022 werden voor 3033,26 euro instandhoudingswerken uitgevoerd aan het wapenschild. Eveneens in 2022 werd een relighting gedaan in de kerk waarbij alle verlichting werd vervangen door energiezuinige LED-armaturen. De totaalcost hiervan bedraagt 32.801,13 euro.

In 2024 werden de sacristies I en II geïsoleerd. De kostprijs hiervan was 8.997,66 euro. Er werden ook aanpassingen uitgevoerd aan de bliksembeveiliging voor 4.110,85 euro.

De dringende opmerkingen uit het inspectieverslag van Monumentenwacht worden aangepakt:

- de ingedeukte koperen afvoeren werden hersteld, maar de achterzijde van de kerk en specifiek deze afvoeren zijn gevoelig voor vandalisme
- de versteviging van de gordingenbalken staat op de planning voor 2025. Na overleg met architect en stabiliteitsingenieur werd oplossing voorgesteld.
- De open contactdozen op de kerkzolders werden hersteld
- De deur naar de Baroniekapel werd hersteld

De andere elementen zijn dossiers in voorbereiding waarvoor een erfgoedpremie zal aangevraagd worden.

- De calvarie restaureren
- Voor het wapenschild is nog een studie nodig.
- Glas-in-loodramen (zie verder)
- Schilderwerken (zie verder)
- Gebarsten deurdorpel (nog te bekijken)

In de komende jaren wil het bestuur werk maken van de verdere restauratie van het interieur. Daarbij is het aangewezen om eerst de buitenschil van het gebouw te optimaliseren. Hiervoor zal eerst een dossier voor de 5 glas-in-loodramen in het hoogkoor ingediend worden. In een tweede fase zal een dossier ingediend worden voor schilderwerken. Voor deze werken zal een erfgoedpremie aangevraagd worden bij onroerend erfgoed.

Voor de Sint-Amanduskerk bestaat een samenwerking met Monumentenwacht West-Vlaanderen.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Amanduskerk bevindt zich centraal in de gemeente Ingelmunster, in de provincie West-Vlaanderen. Ze ligt op een lichte verhoging ten opzichte van het in 2012 her aangelegde marktplein, wat haar een prominente plaats geeft in het centrum van de gemeente. De kerk is goed zichtbaar vanaf de omliggende straten, waaronder de Stationsstraat en de Gravinnestraat. Aansluitend bij de kerk, ten westen, bevindt zich het marktplein waar ook een beperkte parking is gelegen. Ten zuiden van de kerk bevindt zich een publieke doorgang met daarnaast de kasteelmuur vanaf waar het kasteelpark van Ingelmunster begint. Het kasteelpark is een beschermd landschap en het kasteel een beschermd monument. Aan de oostelijke zijde van de kerk bevindt zich het gemeentehuis met daarachter de grote centrumparking. Het gemeentehuis heeft net als de kerk een typerende baksteenarchitectuur. Aan de noordelijke zijde van de kerk bevindt zich nog een deel van het marktplein waar de ommegang en de kapel staan. De bomen die geïntegreerd werden in de heraanleg van de markt omgeving zorgen voor een rustgevende sfeer rond de kerk. De kerk en het marktplein fungeren als oriëntatiepunt binnen het centrum van de gemeente. Door haar ligging en architecturale uitstraling is de Sint-Amanduskerk een belangrijk visueel en sociaal ankerpunt in Ingelmunster.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Op 14 september 2015 nam het college van burgemeester en schepenen van Ingelmunster kennis van het ministerieel besluit van 7 september 2015 houdende erkenning van de samenvoeging van de parochie Onze Lieve Vrouw Onbevlekt ontvangen Ingelmunster met de parochie Sint-Amandus te Ingelmunster met onttrekking van het kerkgebouw Onze Lieve Vrouw Onbevlekt ontvangen aan de eredienst.

Met deze beslissing werd in Ingelmunster het principe 'één gemeente, één kerkfabriek, één kerk' formeel gerealiseerd.

Dit betekent vanzelfsprekend dat de Sint-Amanduskerk, als enige resterende kerk te Ingelmunster ten volle ingezet en gebruikt wordt als parochiekerk. Er zijn wekelijks 3 of 4 Eucharistievieringen (2 weekdagvieringen en 1 of 2 weekendmissen), daarnaast heel wat doopsels (60 tal), vormsels en communies, huwelijken (een 10 tal) en begrafenissen (45 tal). Daarnaast zijn er ook heel wat woord- en gebedsvieringen voor scholen, verenigingen bijvoorbeeld het naamfeest van de Chiro. Ook de ouderavonden voor Communie en Vormsel gaan door in de kerk. Hoogdagen en speciale momenten op de katholieke jaarkalender worden gevierd met speciale diensten. Dit alles regelmatig opgeluisterd met de nodige muzikale omlijsting, versieringen, bloemen enz.

Aansluitend op bepaalde vieringen vinden er ook recepties plaats achteraan in de kerk.

De kerk is eveneens overdag altijd open, 7 op 7, als stille gebeds- en reflectieruimte centraal in Ingelmunster. Er komt ook heel wat volk over de vloer voor de eeuwenoude devotie voor Onze-Lieve-Vrouw van Smarten.

De Sint-Amanduskerk is echter meer dan puur de plaats voor de katholieke geloofsbeleving. Het gebouw ligt heel centraal en prominent op het vernieuwde marktplein van Ingelmunster, heeft een grote architecturale waarde zowel als gebouw als wat betreft het interieur. Daarnaast heeft het een grote symbolische en emotionele waarde voor de bewoners van de Brigandsgemeente die er dikwijls sinds hun jeugd momenten van zowel lief als ook leed beleefden.

Daarom gaan er ook dikwijls socio-culturele evenementen door zoals concerten, evocaties, voordrachten en historische herdenkingen zolang die stroken met het katholieke geloof (voor andere activiteiten zijn er voldoende andere faciliteiten in de gemeente).

De vermelde beslissingen kunnen in bijlage 3 worden teruggevonden.

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
Ingelmunster	Sint-Amandus	Valorisatie

Er is een duidelijke evolutie aan de gang in het parochielandschap. Schaalvergroting en bredere samenwerkingsverbanden zijn de optie van het bisdom Brugge, zoals overal in Vlaanderen.

De twee parochies in Ingelmunster zijn, zoals in oorsprong (vóór 1958), terug één gemeenschap geworden met één kerk. De samenwerking echter, met nog andere parochies, zal zich in de toekomst wellicht nog verder uitbreiden over de gemeentegrenzen heen.

De parochiekerk Sint Amandus Ingelmunster zal hierbij een blijvende rol vervullen omwille van de historiciteit, de omgeving en de geografische ligging in het geheel van de regio. Zij is en blijft dus eerst en vooral het cultusgebouw voor de katholieke eredienst en volledig ter beschikking en in gebruik als gebedsplaats en voor de liturgische vieringen.

Op heden zijn er tijdens het weekend, alsook op hoog- en feestdagen één of twee Heilige Missen. De kerk is ook elke dag van 's morgens tot 's avonds toegankelijk, zeven dagen op zeven.

Naast haar hoofdfunctie als cultusgebouw wordt ook meer en meer ingezet op valorisatie. Door haar grootte, centrale ligging en historische interieur kunnen in de kerk andere activiteiten georganiseerd worden voor zover praktisch mogelijk en inhoudelijk verantwoord. Daarbij kan gedacht worden aan, onder andere, socio-culturele activiteiten zoals voordrachten, concerten, tentoonstellingen, herdenkingen, ... of aan passende activiteiten van het lokale verenigingsleven. Op deze manier kan de parochiekerk voor een breder en meer divers publiek ingezet worden waardoor ook de noodzakelijke investeringen en jaarlijkse betoelaging beter ten goede komt aan de lokale gemeenschap. Bovendien kan hiermee de kerk versterkt worden in al zijn aspecten (maatschappelijk, religieus en cultureel, historisch en kunsthistorisch, architecturaal en landschappelijk).

Deze activiteiten kunnen echter nooit in tegenstrijd zijn met de eredienst, de christelijke levensbeschouwingen en de waardigheid van een kerkgebouw als sacrale ruimte, overeenkomstig de richtlijnen uitgevaardigd door de Vlaamse bisschoppen. Toestemming kan hiervoor enkel worden verleend door de kerkelijke overheid volgens de richtlijnen van het bisdom Brugge, het Vademecum voor parochies. Dit gebeurt door de pastoor in overleg met de kerkraad en de beleidsploeg van de parochie.

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Gezien de toekomstige functie sterk in het verlengde ligt van de huidige functie dienen er geen grote wijzigingen te gebeuren in het gebouw van de kerk zelf of in het ontplooiën van totaal nieuwe initiatieven.

Wel engageren kerkfabriek en gemeentebestuur zich om de valorisatie zo goed mogelijk in te vullen binnen het kader geschetst onder 3.1.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen kerkfabriek en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maanden van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.